

CENTER FOR
BOLIGSOCIAL
UDVIKLING

KRIMINALITETEN UD AF BOLIGOMRÅDERNE

Effekten af boligsociale helhedsplaners arbejde med kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge

Kriminaliteten ud af boligområderne

Effekten af boligsociale helhedsplaners arbejde med kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge

Frederik Mühldorff Sigurd, projektleder
Mette Fabricius Madsen

ISBN: 978-87-92798-03-9

© 2011 Center for Boligsocial Udvikling

Center for Boligsocial Udvikling
Sadelmagerporten 2a
2650 Hvidovre

Telefon: 50 89 45 00
info@cfbu.dk
www.cfbu.dk

November 2011

Forsidefoto: Finn Frandsen - Polfoto.

Udgivelsen kan frit hentes på www.cfbu.dk.

CFBU's udgivelser kan frit citeres med tydelig kildeangivelse.

Center for Boligsocial Udvikling er en selvejende institution under Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter. Centrets overordnede formål er at undersøge effekten af sociale indsatser i udsatte boligområder, at indsamle erfaringer fra nationale og internationale boligsociale indsatser og at yde kvalificeret rådgivning og processtøtte til centrale aktører indenfor det boligsociale område.

Indhold

Introduktion	4
Sådan har vi gjort.....	6
Undersøgelsens udfordringer	8
Hvorfor bliver nogle unge i kriminelle?.....	8
Effekten af helhedsplanerne	12
Konklusion	13
Områderne med indsatser.....	14
Udviklingen i omfanget af sigtelser	16
Litteratur	20
Bilag	22
Bilag 1: Boligområder med kriminalpræventive indsatser 2007-2010.....	23
Bilag 2: Sigtelseskategorier	24
Bilag 3: Omfanget af sigtelser	26

Introduktion

I nogle af de mest udsatte boligområder i Danmark er kriminalitet blandt unge et tungtvejende problem, som skaber utryghed og er med til at isolere områderne fra det omkringliggende samfund. CFBU undersøger effekten af de boligsociale helhedsplaners arbejde med kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge.

I nogle af de mest udsatte boligområder i Danmark er kriminalitet blandt unge et tungtvejende problem, som skaber utryghed og er med til at isolere områderne fra det omkringliggende samfund. Kriminaliteten blandt beboere i udsatte boligområder er højere end i resten af landet, de kriminelle bliver dømt hårdere straffe og de begynder deres kriminelle løbebane i en tidligere alder end andre steder i landet¹ (Christensen *et al.*, 2010). Projektledere fra områder med boligsociale helhedsplaner angiver da også selv kriminalitet, hærværk og utryghed som nogle af de største udfordringer de møder i deres arbejde i de udsatte boligområder (Christensen *et al.*, 2010).

En kombination af høj arbejdsløshed, ressourcevage børnefamilier, enlige forældre og et stort antal børn og unge gør, at antallet af personer i den kriminelle risikozone er betragteligt større i de udsatte boligområder end i resten af landet. Det giver derfor god mening at iværksætte indsatser i udsatte boligområder, der reducerer risikoen for, at de unge ender i kriminalitet og hjælper de unge, der allerede er begyndt en kriminel løbebane videre til en hverdag uden kriminalitet. Kriminalitet er langt hen ad vejen et ungdomsfænomen, og andelen af kriminelle er langt højere i gruppen af unge end blandt andre aldersgrupper. De 15-24 årige udgjorde i 2006 14 % af befolkningen over 14 år, mens de stod for 42 % af alle strafferetslige afgørelser (Clausen *et al.*, 2009).

De boligsociale helhedsplaner

De boligsociale helhedsplaner har siden 2006 været en ledende aktør i det boligsociale arbejde i udsatte boligområder i Danmark. Med en uddeling på 1,2 mia. i perioden 2006-10 til boligsociale indsatser, forsøger Landsbyggefonden at vende og modvirke den negative udvikling i udsatte boligområder (Christensen *et al.*, 2010). Som nævnt er kriminalitet og kriminelle unge en udfordring i en række af de udsatte boligområder. En del af de boligsociale helhedsplaner forsøger at modvirke denne problemstilling gennem indsatser, der er målrettet kriminelle og kriminalitetstruede

børn og unge. Indsatserne behøver i sig selv ikke at have som hovedformål at reducere eller forebygge kriminalitet, men fælles for indsatserne er, at de arbejder målrettet med at give kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge bedre muligheder for at klare sig i samfundet.

På denne baggrund har CFBU iværksat en undersøgelse af effekten af de boligsociale helhedsplaner i forhold til at reducere antallet af kriminelle børn og unge i udsatte boligområder i Danmark. Vi undersøger ikke effekten af de specifikke indsatser, såsom væresteder eller fritidsjobvejledning, vi undersøger derimod effekten af, at de boligsociale helhedsplaner arbejder målrettet med kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge – uanset de metoder de anvender. CFBU har i 2011 foretaget en undersøgelse af kriminalitetsforebyggende og -reducerende metoder i boligsocialt arbejde, der giver et indblik i, hvilke metoder der har vist gode resultater (Aner *et al.*, 2011).

Mantraet indenfor det boligsociale felt har i de seneste år lydt: Hvad virker? Samtidig har beslutningstagere i staten, kommunerne og Landsbyggefonden i stigende grad efterspurgt evidens for, hvad der effektivt løser sociale problemer i udsatte boligområder i Danmark. Med denne effektmåling sætter vi fokus på effekterne af det boligsociale kriminalitetsreducerende og -forebyggende arbejde og det er håbet, at vi herigennem kan medvirke til at styrke den fremtidige boligsociale indsats.

Formålet med denne undersøgelse er at afdække, hvorvidt de boligsociale helhedsplaner der arbejder målrettet med gruppen af kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge har en positiv effekt på omfanget af kriminelle unge mellem 15-25 år i udsatte boligområder.

Sådan har vi gjort

For at afdække effekten af de boligsociale helhedsplaners kriminalitetsreducerende indsatser har vi først identificeret alle boligsociale helhedsplaner i Danmark, der arbejder målrettet med gruppen af kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge. Dette har vi gjort gennem en rundringning til projektledere fra udsatte boligområder, der har modtaget støtte til en boligsocial helhedsplan fra Landsbyggefonden i perioden 2006-10². I rundringningen er projektlederne blevet spurgt om der er eller har været indsatser under den boligsociale helhedsplan målrettet gruppen af kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge i perioden 2006-11. På baggrund af rundringningen har vi identificeret 33³ boligsociale helhedsplaner der i perioden har forskellige typer af indsatser rettet mod målgruppen. Af de 33 boligsociale helhedsplaner har 11 opstartet indsatser rettet mod målgruppen i 2007 og 2008. Det er denne gruppe af 11 boligsociale helhedsplaner der er omdrejningspunkt for denne undersøgelse. De 11 helhedsplaner dækker i alt 13 boligområder og betegnes herefter som indsatsområderne. De 13 boligområder ses i nedenstående tabel.

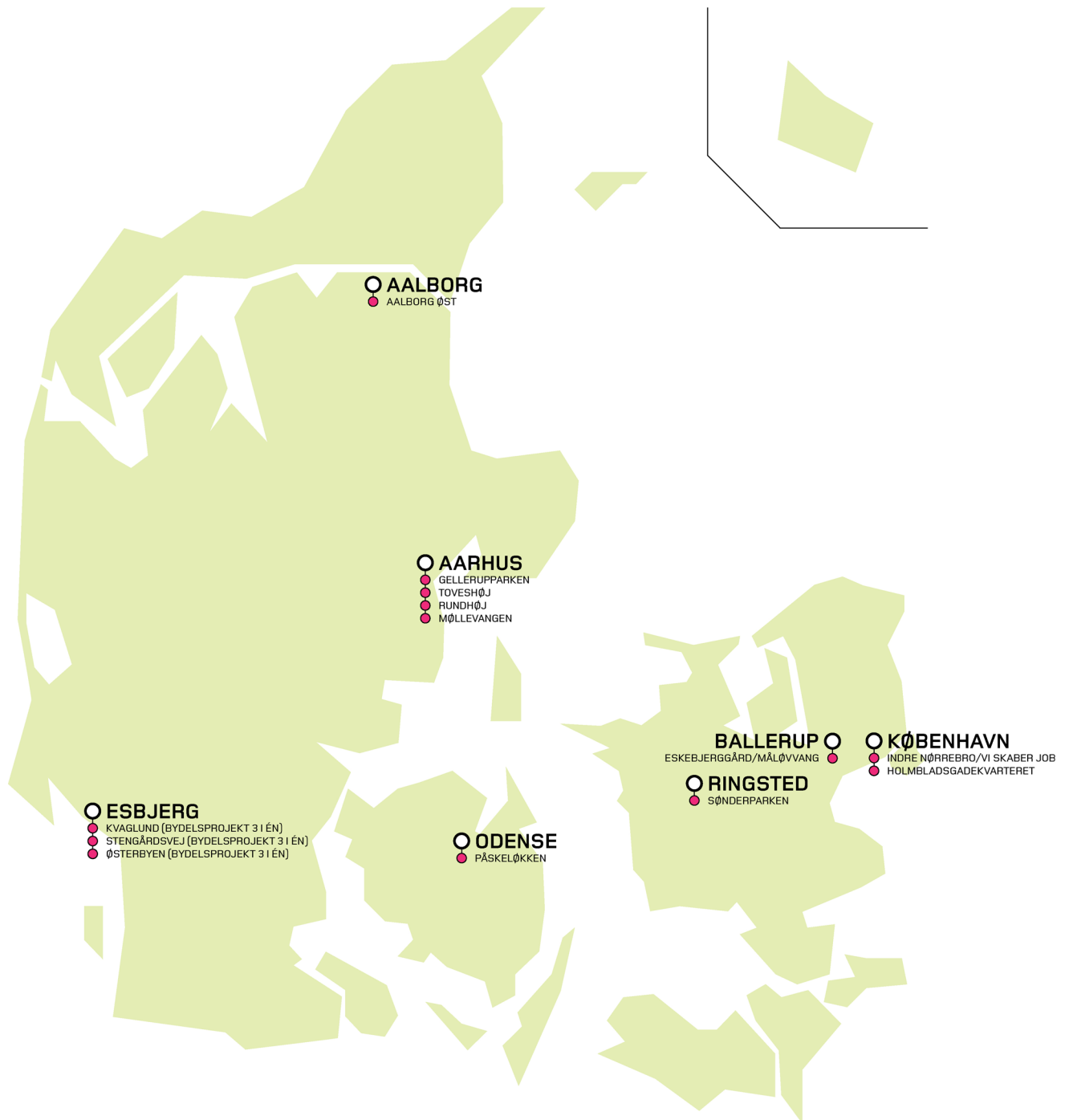
Boligområde	Kommune
Holmbladsgadekvarteret	København
Indre Nørrebro (Vi Skaber Job)	København
Gellerupparken	Aarhus
Møllevangen	Aarhus
Rundhøj	Aarhus
Toveshøj	Aarhus
Eskebjerggård/Måløvvang	Ballerup
Kvaglund (Bydelprojekt 3i1)	Esbjerg
Stengårdsvej (Bydelprojekt 3i1)	Esbjerg
Østerbyen (Bydelprojekt 3i1)	Esbjerg
Påskeløkken	Odense
Sønderparken	Ringsted
Aalborg Øst	Aalborg

Vi har derefter undersøgt udviklingen i andelen af sigtelser blandt gruppen af 15-25 årige bosat i indsatsområderne for perioden 1. januar 2006 til 31. december 2011 og altså henholdsvis ét og to år før der er opstartet indsatser under den boligsociale helhedsplan og fire år frem. En nedgang i andelen af sigtelser betyder en positiv effekt, mens en stigning betyder en negativ effekt. Udviklingen i indsatsområderne er herefter blevet sammenlignet med udviklingen i de øvrige boligområder, der har modtaget støtte til en boligsocial helhedsplan fra Landsbyggefonden i perioden 2006-10. Data om sigtelser er baseret på talmateriale fra Danmarks Statistik og er opdelt på områdeniveau.

I udgangspunktet bør indsatsgruppen og den gruppe man sammenligner med ligne hinanden i forhold til en række nøgleindikatorer, men i praksis er det vanskeligt at finde helt ensartede boligområder med de samme forudsætninger. Til denne analyse har vi valgt at tage udgangspunkt i de boligområder, som er omfattet af Landsbyggefondens pulje til støtte for problemramte områder. De berørte områder må i større eller mindre grad antages at være socialt udsatte og dermed også udsatte i forhold til kriminalitet blandt områdetets børn og unge.

Vi har yderligere sammenlignet indsatsområderne og de øvrige udsatte boligområder i forhold til andelen af enlige kvinder med børn, andelen af unge mænd og andelen af husstande med én person. Justitsministeriet har i en undersøgelse peget på, at det er tre indikatorer, der influerer på kriminalitetsniveauet (Clausen 2009). Vi fandt ingen signifikant forskel på indsatsområderne og de øvrige udsatte boligområder i forhold til de tre indikatorer. Det skal bemærkes at Justitsministeriets undersøgelse har et kommunalt fokus og altså forsøger, at forklare variationer i kriminalitetsniveauet mellem kommuner i Danmark. I denne undersøgelse arbejder vi imidlertid på boligområdeniveau og ikke kommunalt niveau. Selvom Justitsministeriets konklusioner derfor ikke kan overføres direkte til denne undersøgelse, er indikatorerne relevante, da netop disse indikatorer er særligt hyppigt til stede i udsatte boligområder.

Danmarkskort med indsatsområder

Undersøgelsens udfordringer

Der har været en række udfordringer i forhold til at vurdere effekten af de boligsociale helhedsplaner.

For det første kan det være svært at isolere effekten af de boligsociale helhedsplaner. Det skyldes at de boligsociale helhedsplaner ofte er én blandt flere aktører i området, som arbejder med forebyggelse og reduktion af kriminalitet. Både staten, kommunerne, politi og boligorganisationerne arbejder med kriminalitet bl.a. gennem hotspotindsatser, nærpolitistationer der har fokus på det kriminalitetsforebyggende arbejde lokalt, problemorienteret politiarbejde, SSP-samarbejdet eller andre initiativer såsom Natteravnene.

For det andet er det en udfordring, at data til de statistiske analyser omfatter samtlige beboere mellem 15 og 25 år. Eftersom vi ikke har kendskab til, hvor stor en del af denne gruppe, der reelt set har deltaget i de boligsociale indsatser eftersøger vi en udvikling hos en større gruppe af beboere end dem, der har været en del af indsatsen. Denne problematik skaber usikkerhed om, hvor stor en del af udviklingen vi kan tillægge de boligsociale indsatser. En mere specifik analyse af udviklingen i områderne kræver data om den enkelte beboers udvikling for de beboere, der har deltaget i indsatser under den boligsociale helhedsplan. En sådan data er dog ikke tilgængelig, da der ikke er sket en systematisk dokumentation på tværs af de boligsociale helhedsplaner. Denne dokumentation er først opstartet i 2010 med Landsbyggefondens og CFBU's selvevaluering af de boligsociale helhedsplaner.⁴

Hvorfor bliver nogle unge i kriminelle?

Kriminalitet er et kompleks fænomen, hvis årsager skal findes i en sammenhæng af individuelle og samfundsmæssige, familiemæssige og situationelle forhold samt personlige valg. Kriminalitetens kompleksitet fordrer komplekse løsninger, der ikke blot arbejder målrettet med at reducere kriminelle handlinger, men også tager sig af nogle af de bagvedliggende faktorer, der øger den enkeltes risiko for at ende i kriminalitet.

Den kriminologiske forskning har bidraget med en række teorier, der forsøger at forklare, hvorfor nogle unge udvikler kriminel og antisocial adfærd, mens andre ikke gør det.

Teorierne beskæftiger sig med, hvad der betinger eller motiverer den kriminelle handling. Overordnet set deler teorierne sig mellem dem, der ser den unge som et rationelt tænkende individ, der træffer et selvstændigt valg om at begå kriminalitet, og dem, der ser den unge som et prædestineret offer for negative samfunds- og opvækstvilkår. I denne tankegang er det frie valg suspenderet og den kriminelle er en prædestineret aktør, der kun har ringe eller ingen kontrol over sine egne handlinger (Burke, 2008).

Der er altså en flerhed af forklaringer på, hvorfor nogle unge udvikler kriminel og antisocial adfærd. Forklaringerne skal ikke nødvendigvis forstås uafhængige af hinanden. Det er muligt at forklare unges kriminelle adfærd ved både at se den unge som en aktør, der tager frie valg, men samtidig se de frie valg som bestemt og begrænset af dels de livsvilkår den unge er opvokset under og befinder sig i (Burke, 2008), dels stedet den unge begår kriminaliteten.

Det er med denne optik indeværende undersøgelse er lavet. Det er derfor interessant at undersøge de bagvedliggende faktorer, der øger de unges risiko for at begå kriminalitet. I denne undersøgelse beskæftiger vi os ikke direkte med de bagvedliggende faktorer, men vi undersøger de indsatser – de boligsociale helhedsplaner – der arbejder med at modvirke en del af disse risikofaktorer for derigennem at modvirke, at de unge ender i kriminalitet.

I en lang række undersøgelser (National Crime Council, 2002; O'Mahony, 2009; Tolan & Guerra, 1994) har den kriminologiske forskning arbejdet med at anskueliggøre, hvilke faktorer der har betydning for unges udvikling af kriminel og antisocial adfærd. Det drejer sig bl.a. om faktorer med rod i det omkringliggende samfund såsom høj flyttefrekvens, nedslidte nærområder og boliger, faktorer med rod i familien såsom opløste familier, familier med lav indtægt samt ringe forældrekompetencer, faktorer med rod i skolen såsom dårlige skolepræstationer og pjækkeri og faktorer med rod i individet såsom børn med mentale eller fysiske sundhedsproblemer samt børn med lavt selvværd. Der findes uden tvivl andre faktorer, der har indflydelse på børn og unges kriminelle adfærd og andre måder at opdele faktorerne på. Dette skal ses om et udsnit. Det er dog vigtigt at holde fast i, at det ikke er givet at alle unge, der udsættes for risikofaktorerne ender med at udvikle kriminel adfærd. Risikofaktorerne kan imidlertid anvendes som pejlemærker i identificeringen af unge, der er i risiko for at udvikle kriminel adfærd og bidrage med en forklaring på den kriminelle adfærd.

Steder kan virke kriminalitetsfremmende

Særligt interessant for denne undersøgelse er forestillingen om, at steder i sig selv kan virke kriminalitetsfremmende. Kriminaliteten i en by fordeler sig ujævnt, og nogle områder oplever betydeligt mere kriminalitet end andre (Braga, 2007; Massey, 1996; Weisburd, 1997). Forskningen peger på, at variationerne i omfanget af kriminalitet og kriminelle ikke udelukkende kan forklares med variationer i andelen af individer med forhøjet risiko for at blive kriminelle, men at området i sig selv kan virke kriminalitetsfremmende.

Byrummets fysiske udformning, de sociale og institutionelle forhold i lokalområdet har således betydning for kriminalitetsraten (Sherman, Gartin, & Buerger, 1989). Udsatte boligområder er bl.a. karakteriseret ved en koncentration af sociale problemstillinger samt en større andel af børn og unge end resten af boligmassen og i sammenhæng dermed ofte et fravær af tilstrækkelige

muligheder for fritidsaktiviteter for børn og unge. Ud fra tankegangen om lokalområdets potentielle kriminalitetsfremmende betydning, har børn og unge, der vokser op i udsatte boligområder i Danmark en øget risiko for at ende i kriminalitet. Dette understøttes i en undersøgelse af Justitsministeriet fra 2009, der peger på, at unge, der er bosat i udsatte boligområder har 2-3 gange så høj risiko for at begå kriminalitet som unge bosat andre steder⁵ (Clausen *et al.*, 2009). I denne tankegang lægges der mere vægt på børnenes opvækstvilkår i et bestemt område og mindre vægt på børnenes familiemæssige forhold, når kriminel adfærd skal forklares (Christoffersen *et al.*, 2011).

Andre forskere har lagt mere vægt på den situation kriminalitet begås i. Denne tankegang lægger vægt på de øjeblikkelige situationelle forhold såsom lokalområdets fysiske udformning og tilstand samt de personer der opholder sig i området. Områder der er præget af en dårlig fysisk tilstand, hærværk, graffiti, mørke uoplyste steder samt områder med ringe social kontrol er forhold, der kan virke kriminalitetsfremmende (Weisburd, 1997; Sampson, Morenoff & Raudenbush, 2005; Ærø & Christensen, 2003). I denne tankegang flyttes fokus så at sige fra, hvorfor individer begår kriminalitet til, hvorfor kriminalitet begås i særlige områder (Weisburd, 1997). Det betyder ikke, at den enkelte kriminelle og dennes prædispositioner ingen betydning har. Det er blot én af flere faktorer, der tilsammen medvirker til en øget risiko for at barnet eller den unge ender i kriminalitet.

1 I perioden 1994–2007 har 6 % af beboerne i områder, der har modtaget støtte fra Landsbyggefonden til en boligsocial helhedsplan, blevet idømt en betinget eller ubetinget straf, mens det samme gælder for ca. 3 % af Danmarks samlede befolkning. Andelen af straffede personer har ligget nogenlunde konstant i perioden. (Christensen *et al.*, 2011)

2 Rundringningen er foretaget af medarbejdere fra CFBU i foråret 2011 og dækker samtlige 125 områder med en boligsocial helhedsplan på nær 14, der ikke kunne opnå kontakt med.

3 I 2011 opstarter yderligere fire boligsociale helhedsplaner indsatser målrettet kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge. Det drejer sig om helhedsplaner i boligområderne Sundholmkvartetet i København, Boulevardbebyggelserne i Varde, Nøjsomhed i Helsingør og Højvangsparken i Skanderborg.

4 CFBU's database over selvevalueringer samler ca. 450 beskrivelser af boligsociale indsatser under de boligsociale helhedsplaner, herunder beskrivelser af formål og målgruppe for indsatsen og opnåede resultater. Databasen er en del af CFBU's bidrag til Landsbyggefondens evaluering af de boligsociale helhedsplaner, som gennemføres af SFI i samarbejde med Rambo. Du kan læse mere om databasen på www.cfbu.dk.

5 Undersøgelsen peger mere specifikt på, at unge, hvor det vurderes at de har haft en ringe eller moderat risiko for at begå kriminalitet på baggrund af de unges individuelle risikofaktorer, har 2–3 gange så stor risiko for at begå kriminalitet. For gruppen af unge, hvor de individuelle risikofaktorer peger på de har en høj kriminalitetsrisiko har lokalområdet ingen betydning, da en stor del af denne gruppe alligevel ville begå kriminalitet. Observationen er baseret på amerikanske data, og kommer fra en artikel af Wikström & Loeber fra *Criminology*, vol. 38, 2002. (Clausen *et al.*, 2009: 64)

Effekten af helhedsplanerne

Undersøgelsen peger på, at de boligsociale helhedsplaner, der arbejder målrettet med grupper af kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge, har en positiv effekt i forhold til at reducere omfanget af sigtelser.

Som beskrevet indledningsvis afdækker vi effekten af de boligsociale helhedsplaners kriminalitetsreducerende indsatser ved, at se på udviklingen i andelen af sigtelser⁶ blandt gruppen af 15-25 årige bosat i indsatsområderne for perioden 2006 til 2011⁷. I undersøgelsen tager vi således udgangspunkt i situationen i boligområderne før helhedsplanerne har opstartet deres indsatser og sammenligner dette med situationen efter helhedsplanernes indsatser har kørt i 3-4 år. Udviklingen i indsatsområderne er herefter blevet sammenlignet med udviklingen i de øvrige boligområder, der har modtaget støtte til en boligsocial helhedsplan fra Landsbyggefonden i perioden 2006-10.

Vi har valgt at kategoriserer lovovertrædelserne i henholdsvis "mindre alvorlig", "alvorlig" og "personfarlig" kriminalitet.⁸ Vi har lavet denne opdeling for at få et indblik i karakteren af den kriminalitet, der bliver begået af unge i udsatte områder og samtidig få et indblik i, om helhedsplanernes indsatser er særligt effektive i forhold til at reducere nogle former for kriminalitet frem for andre. Ved at fokusere på de førnævnte typer af kriminalitet udelader vi en række lovovertrædelser, heriblandt færdselsforseelser og øvrig kriminalitet. Det er vigtigt at bemærke at én person sagtens kan have flere sigtelser. Opgørelsen over omfanget af sigtelser modsvarer derfor ikke omfanget af sigtede personer.

Som det fremgår nedenfor, har vi lavet en række analyser af det statistiske datamateriale, som vi baserer vores konklusioner på. Vi har i den forbindelse fundet en række effekter af de boligsociale helhedsplaners kriminalitetsreducerende indsatser. Det skal imidlertid bemærkes, at ingen af de effekter vi har fundet er statistisk signifikante og konklusionerne skal ses i lyset heraf.

Konklusion

Nedenstående gennemgang af udviklingen i omfanget af sigtelser i de udsatte boligområder i Danmark peger på, at de boligsociale helhedsplaner, der målrettet arbejder med kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge, har en positiv effekt i forhold til at reducere omfanget af sigtelser af 15-17 årige. Herunder en særlig positiv effekt i forhold til at reducere omfanget af sigtelser af mindre alvorlig kriminalitet.

Det særligt interessante ved nærværende undersøgelse er, at det således kan sandsynliggøres, at det arbejde der har været igangsat i de undersøgte boligsociale helhedsplaner i vid udstrækning er lykkedes med at få særligt fat i den gruppe af unge under 18 år, som er ved at udvikle en kriminel løbebane og som ofte en gadeorienteret tilværelse. Selv om det inden for rammerne af denne undersøgelse ikke er muligt at se på effekten af de specifikke indsatser og metoder kan det overordnet konstateres, at netop den tidlige kriminalitetsforebyggende indsats viser virkningsfulde resultater.

Tabel 2.1. Liste over boligområder med indsatser med opstart 2007 og 2008 (indsatsområderne)

Område	Kommune	Startår
Holmbladsgadekvarteret	København	2007
Indre Nørrebro (Vi Skaber Job)	København	2007
Gellerupparken	Aarhus	2007
Møllevangen	Aarhus	2007
Rundhøj	Aarhus	2007
Toveshøj	Aarhus	2007
Eskebjerggård/Måløvvang	Ballerup	2008
Kvaglund (Bydelprojekt 3i1)	Esbjerg	2008
Stengårdsvej (Bydelsprojekt 3i1)	Esbjerg	2008
Østerbyen (Bydelsprojekt 3i1)	Esbjerg	2008
Påskeløkken	Odense	2008
Sønderparken	Ringsted	2008
Aalborg Øst	Aalborg	2008

Områderne med indsatser

I på Danmarks kortet på side 7 og i tabel 2.1 ses de 13 indsatsområder, der alle ligger alle i eller tæt ved større bysamfund. De omfatter således København, Aarhus, Aalborg, Odense, Esbjerg, Ringsted og Ballerup. Indsatsområderne har en gennemsnitlig størrelse på over 2.000 beboere, hvilket er større end de øvrige udsatte områder, her er gennemsnittet 1.500 beboere. Indsatsområderne adskiller sig ligeledes i forhold til de øvrige udsatte områder ved, at omfanget af sigtelser pr. 1000 15-25 årig i hele perioden fra 2006 til 2011 er højere end i de øvrige udsatte områder (se diagram 2.1). Der er desuden store forskelle områderne imellem, både blandt indsatsområderne og de øvrige udsatte boligområder, i forhold til omfanget af sigtelser, størrelsen på området m.v.

Områdernes udfordringer

Udsatte boligområder i Danmark er kendetegnet ved en koncentration af sociale problemer, herunder problemer med kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge. Projektledere fra helhedsplanerne i de undersøgte boligområder beskriver selv, at de har en række udfordringer med kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge.⁹ Centralt i disse beskrivelser af udfordringerne er, at de unge ikke er en del af de etablerede fritidstilbud. I stedet hænger de unge ud på gaden. De unge keder sig og kedsomheden leder til kriminalitet, hærværk og antisocial adfærd, der skaber utryghed for området beboere og er med til at marginalisere de unge i forhold til resten af samfundet. Det er ikke den alvorlige og personfarlige kriminalitet, der fylder mest i projektledernes beskrivelser af områdernes udfordringer. Det er i højere grad den mindre alvorlige kriminalitet der bliver beskrevet som de centrale udfordringer for den boligsociale indsats.

Det betyder ikke, at unge sigtet for alvorlig eller personfarlig kriminalitet ikke bor i områderne eller, at disse ikke er i målgruppen for det boligsociale arbejde. Det er nok snarere et udtryk for at de projektledere i de boligsociale helhedsplaner målretter deres arbejde mod de børn og unge, der er i risiko

for eller har begået mindre alvorlig kriminalitet og er på vej ud i en kriminel løbebane.

» Der er en gruppe unge, der har problemer i forhold til skolegang og er ikke tilknyttet etablerede fritidsaktiviteter. Gruppen hænger ud på gaden og opsøger lokale institutioner, hvor de har uhensigtsmæssigt adfærd i form af hærværk og kriminalitet. Det giver utryghed blandt lokalområdets beboere og professionelle.

Holmbladsgadekvarteret,
selvevalueringskabelon

Indsatserne

En boligsocial helhedsplan er bygget op af en række indsatser, der i mere eller mindre grad støtter op om hinanden i forhold til at modvirke nogle af de problemstillinger, der er i de enkelte områder. De boligsociale helhedsplaner er udviklet lokalt i boligafdelingerne og indgår i et samarbejde med kommunen. De boligsociale helhedsplaners lokale forankring betyder, at de tager udgangspunkt i de udfordringer der er i det enkelte boligområde og søger løsninger, der er skræddersyet til området. De boligsociale helhedsplaner er derfor mangeartede og deres indsatser ligeså. Der er dog en lang række ligheder mellem de problemstillinger de boligsociale medarbejdere støder på rundt om i de udsatte boligområder, og med lokale variationer ligner indsatserne langt hen ad vejen hinanden.

De indsatser der typisk igangsættes overfor kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge er væresteder, fritidsjobformidlinger og lommepengeprojekter. Derudover er der en del brobygningsaktiviteter, der skal skabe kontakt mellem den unge og det lokale fritids- og foreningslivet. Fælles for aktiviteterne er forestillingen om, at den unge skal aktiveres med noget meningsfuldt og derigennem give den unge et alternativ til den gadeorienterede livsstil. Indsatser med fritidsjobformidling og lommepengeprojekter skal ud over at give de unge et meningsfuldt alternativ til gaden, give de unge konkrete erfaring med at have et job. Det kan være med til at give de unge et øget netværk uden for lokalområdet, større ansvarsbevidsthed og større selvværd. CFBU's udgivel-

se: *De unge væk fra gaden* (Aner *et al.*, 2011) gennemgår en række indsatser og metoder, der har vist gode resultater i forhold til at reducere kriminalitet blandt børn og unge i udsatte boligområder. Undersøgelsen peger netop på, at der er gode erfaringer med at præsentere de unge for et attraktivt alternativ til gadelivsstilen og at man gennem respekt og anerkendelse for de unge kan guide dem videre i deres liv og via f.eks. fritidsjob og uddannelse kan styrke de unges muligheder på sigt.

I indsatsområderne er det ligeledes brobygningsprojekter, fritidsaktiviteter, væresteder og fritidsjobformidling, der er målrettet de kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge. F.eks. har man i Gellerup og Toveshøj i Aarhus opstartet Fritidspatroljen, som tilbyder meningsfyldte fritidsaktiviteter med leg og spil mellem blokkene efter skoletid. Her kan børnene knytte venskaber, få et ældre rollemodeller og udvikler sociale kompetencer. På Nørrebro og Bispebjerg har "Vi Skaber Job" etableret et tilbud, hvor de unge tilbydes individuel vejledning og afklaring omkring uddannelse, og krav og muligheder på arbejdsmarkedet. Derudover formidles konkrete ufaglærte jobs, hvis uddannelse ikke er muligt.¹⁰ I Møllevangen i Aarhus har man etableret et værested under den boligsociale helhedsplan. Værestedet er et sted for de unge, hvor der er voksenkontakt som kan have positiv indflydelse på dem. Den voksne skal observere, have individuelle samtaler, lytte og samarbejde med opsøgende medarbejdere og ungeteam, og fungerer samtidig som brobygger i forhold til, at få den unge ud i "det normale liv". I Påskeløkken i Odense har man etableret et tilbud med styrketræning for unge drenge i den lokale vægtløfterklub i samarbejde med professionelle klubmedarbejdere fra den lokale Ungdomsklub og de frivillige i vægtløfterklubben.¹¹

De unge

Der boede i perioden 2006-11 i gennemsnit 2.526 unge mellem 15-25 år i indsatsområderne. Heraf var 690 mellem 15-17 år, mens 1.836 var mellem 18-25 år. Som det fremgår af tabellen nedenfor svarer andelen af unge i henholdsvis indsatsområderne og de øvrige områder med en boligsocial helhedsplan nogenlunde til hinanden, dog med en lille overvægt af unge i indsatsområderne, mens andelen af unge i de udsatte boligområder er højere end i Danmark som helhed.

Vores undersøgelse af de udsatte boligområder viser, at der findes en signifikant sammenhæng mellem en høj andel af unge mellem 15-25 år og et højt antal sigtelser. Det må derfor forventes, at kriminalitetsniveauet i indsatsområderne ligger på et højere niveau end i de øvrige udsatte områder alene af den grund, at der i gennemsnit bor flere unge mellem 15-25 år. Det er ligeledes almen accepteret i den kriminologiske forskning at unge mænd står for en stor del af den samlede kriminalitet (se Clausen *et al.*, 2009). Det er derfor ikke overraskende, at områder med mange unge, herunder unge mænd også har mange sigtelser.

Målgruppen for de enkelte områder spænder fra børn under 15 år til unge over 18 år. I en del af områderne retter de boligsociale helhedsplaner deres indsatser mod hele målgruppen, mens andre områder fokuserer på en mere afgrænset målgruppe. Målgruppen i de enkelte områder er ikke nødvendigvis udelukkende kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge. I nogle af områderne henvender indsatserne sig til gruppen af kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge, men også til den bredere gruppe af børn og unge, der ikke har begået eller er i umiddelbar risiko for at ende i kriminalitet.

Tabel 2.2. Gennemsnitlig andel af unge mellem 15 og 25 år i områder med en boligsocial helhedsplan og hele landet i perioden 2006-2010

	15-17 år	18-25 år	15-25 år
Indsatsområder	5 %	12 %	17 %
Øvrige områder med boligsocial helhedsplan ¹²	5 %	11 %	16 %
Hele landet ¹³	4 %	9 %	13 %

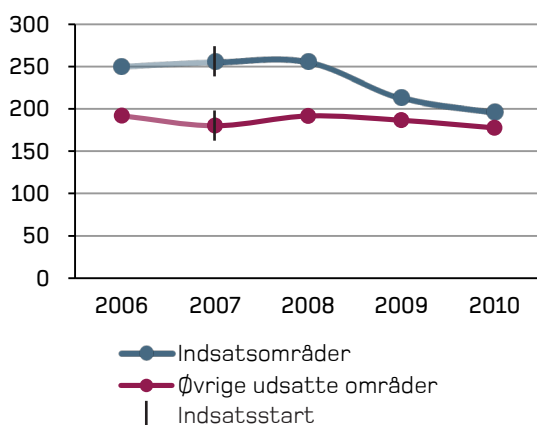
Målgruppen er langt hen ad vejen knyttet til de udfordringer, der er i de enkelte områder og de indsatser, der iværksættes under de boligsociale helhedsplaner. Projektledere fra de boligsociale helhedsplaner beskriver målgruppen som utilpassede unge, der ikke gør brug af områdets øvrige tilbud. Det er unge, der hænger ud på gaden og har en uhensigtsmæssig og utryghedsskabende adfærd. Unge der begår hærværk eller anden kriminalitet eller unge, der er på vej ud i en kriminel løbebane.¹⁴

Udviklingen i omfanget af sigtelser

I de boligområder, hvor den boligsociale helhedsplan har målrettet en del af deres indsats mod gruppen af kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge, er omfanget af sigtelser mod unge mellem 15 og 25 år i perioden 2006-11 faldet med 22 %, svarende til 54 færre sigtelser pr. 1.000 beboere i 2010 end i 2006¹⁵. I samme periode er omfanget af sigtelser mod unge mellem 15 og 25 år i de øvrige udsatte boligområder¹⁶ faldet med 7 %.

Der er altså sket et fald i omfanget af sigtelser i samtlige udsatte boligområder. Faldet er større i de områder, hvor der har været indsatser under den boligsociale helhedsplan, der målrettet har arbejdet med gruppen af kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge. Samlet set tyder det på, at

Diagram 2.1: Sigtelser af 15-25årige for mindre alvorlig, alvorlig samt personfarlig kriminalitet i perioden 2006-2010. Opgjort pr. 1000 beboere mellem 15-25 år.

indsatserne har en kriminalitetsreducerende effekt.

Alder og kriminalitetstype

Indsatserne virker forskelligt på henholdsvis unge under og over 18 år og på forskellige typer af kriminalitet. På baggrund af vores undersøgelse tyder det på, at de boligsociale helhedsplaner virker bedst til at reducere omfanget af kriminelle unge under 18 år og at indsatserne har en særlig positiv effekt i forhold til at reducere omfanget af mindre alvorlig kriminalitet.

Hvis vi ser på udviklingen i omfanget af sigtelser pr. 1000 15-17-årig er der sket et samlet fald i omfanget af sigtelser fra 2006-11 på 39 %. For de øvrige udsatte

Diagram 2.2: Sigtelser af 15-17 årige for mindre alvorlig, alvorlig samt personfarlig kriminalitet i perioden 2006-2010. Opgjort pr. 1000 beboere mellem 15-17 år.

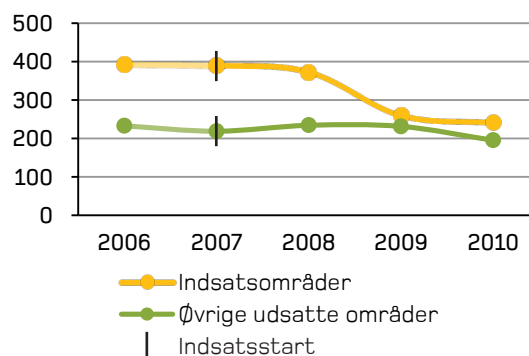
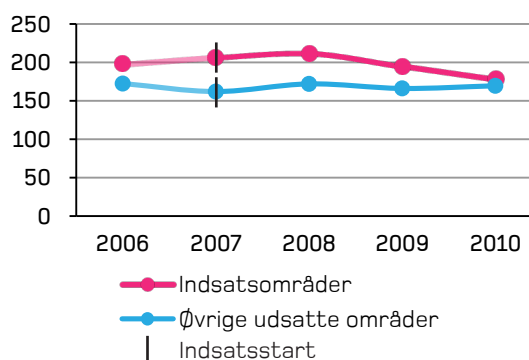

Diagram 2.3: Sigtelser af 18-25årige for mindre alvorlig, alvorlig samt personfarlig kriminalitet i perioden 2006-2010. Opgjort pr. 1000 beboere mellem 18-25 år.

boligområder er faldet på 16 %. Gruppen af 18-25 årige har oplevet et fald i omfanget af sigtelser på 10 % i indsatsområderne, mens de øvrige udsatte boligområder har oplevet et lille fald på 2 %.

På trods af den positive udvikling i indsatsområderne er omfanget af sigtelser i 2010 stadigvæk højere end i de øvrige udsatte boligområder.

Som beskrevet ovenfor formår indsatserne især, at reducere omfanget af den mindre alvorlige kriminalitet. For de 15-17 årige bliver antallet af sigtelser for mindre alvorlig kriminalitet reduceret med 50 % fra 2006-10. Den personfarlige kriminalitet falder i samme periode med 34 % for gruppen af 15-17 årige, mens den alvorlige kriminalitet falder med 21 %.¹⁷

Det tyder således på, at de boligsociale helhedsplaner har størst succes med, at reducere omfanget af mindre alvorlig kriminalitet, herunder i særlig grad for gruppen af unge under 18 år.

I beskrivelserne af områdernes udfordringer, som nævnt ovenfor, lægger projektlederne netop vægt på, den mindre alvorlige kriminalitet forårsaget af børn og unge, der uden et meningsfuldt fritidsliv keder sig og vender kedsomheden til hærværk og utryghedsskabende adfærd. Set i dette lys tyder det på, at de boligsociale helhedsplaner har formået at få fat i deres målgruppe og med en tidlig

indsats været med til at modvirke, at de unge ender i en kriminel løbebane.

Forskelle imellem områderne

Ovenfor har vi undersøgt den gennemsnitlige udvikling for samtlige indsatsområder. Der er dog forskelle imellem områderne, og mens nogle af områderne oplever et langt større fald i omfanget af sigtelser end det gennemsnitlige fald, oplever andre områder ikke den samme positive udvikling. Det kan der være flere forskellige forklaringer på. Enten kan der være lokale forhold ud over de boligsociale helhedsplaner, der har indflydelse på kriminalitetsudviklingen ellers kan det være at nogle af de boligsociale helhedsplaner har fundet en mere effektiv metode til at reducere andelen af kriminelle. Det er desuden rimeligt at antage, at andre aktører, herunder politiet og kommunen, har haft indsatser målrettet kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge i samme periode som de boligsociale helhedsplaner og at disse indsatser har medvirket til en positiv udvikling.¹⁸ Det har ikke været inden for rammerne af denne undersøgelse at af-dække årsagerne til forskellene områderne imellem. CFBU vil i fremtidige undersøgelser undersøge årsagerne til de lokale forskelle. Det skal dog bemærkes, at på trods af forskellene områderne imellem, så viser langt de fleste områder en positiv udvikling for omfanget af sigtelser for mindre alvorlig kriminalitet blandt de 15-17 årige.

Tabel 2.3. Sigtelser opgjort pr. 1000 beboere

		15-17 år			18-25 år		
		Mindre alvorlig kriminalitet	Personfarlig kriminalitet	Alvorlig kriminalitet	Mindre alvorlig kriminalitet	Personfarlig kriminalitet	Alvorlig kriminalitet
Indsatsområder	2006	193	111	90	91	83	25
	2007	196	122	71	88	84	34
	2008	138	133	102	75	103	34
	2009	115	89	56	76	87	32
	2010	97	74	71	77	78	24
	Udvikling	-50 %	-34 %	-21 %	-15 %	-6 %	-3 %
Øvrige udsatte områder	2006	97	74	62	77	65	30
	2007	102	55	62	64	68	30
	2008	111	66	57	62	80	30
	2009	96	74	62	65	71	30
	2010	87	57	52	67	75	27
	Udvikling	-11 %	-23 %	-16 %	-12 %	15 %	-12 %

Tabel 2.4. Sigtelser for mindre alvorlig kriminalitet for de 15-17årige beboere for de enkelte indsatsområder.

Boligområde	Gennemsnitligt antal 15-17årige 2006-2010	2006	2007	2008	2009	2010	Udvikling 2006-2010
Holmbladsgadekvarteret	80	5	6	7	10	6	20 %
Indre Nørrebro	218	45	23	32	16	26	-42 %
Gellerupparken	384	77	99	87	52	63	-18 %
Møllevangen	43	5	6	2	6	1	-80 %
Rundhøj	39	5	3	4	4	3	-40 %
Toveshøj	76	24	43	15	17	12	-50 %
Eskebjerggård/Måløvvang	22	2	3	0	0	1	-50 %
Kvaglund, Stengårdsvej og Østerbyen	236	56	23	17	17	5	-91 %
Påskeløkken	30	2	1	8	0	2	0 %
Sønderparken	51	5	19	7	7	2	-60 %
Aalborg Øst	173	32	24	5	29	18	-44 %

6 Det skal bemærkes at når en person er sigtet er det ikke ensbetydende med, at personen har begået en kriminel handling. Dette fastslås først ved en domsfældelse. Det er i denne undersøgelse imidlertid uhensigtsmæssigt at anvende domme eftersom der er en forsinkelse fra personen bliver sigtet til domfældelsen. Data over domme vil derfor omhandle sager, der kan være flere år gamle og giver derved ikke et aktuelt billede over omfanget af kriminalitet begået af beboere i de udvalgte områder.

7 Data dækker perioden 1. januar 2006 til 31. december 2010, og dækker perioden et til to år før, der er opstartet indsats, og tre til fire år med indsats.

8 I bilag 2 findes en oversigt over de sigtelser kategorierne dækker over.

9 Beskrivelserne er hentet fra CFBU's selvevaluerings-database.

10 Yderligere inspiration om fritidsjobsindsatser kan findes i CFBU's vidensindsamling om fritidsjobindsatser i udsatte boligområder. Se Frederiksen & Larsen, 2011.

11 Alle eksempler på indsatser er taget fra CFBU's database over selvevalueringsskemaer, hvor de boligsociale helhedsplaner selv har indberettet aktivitetsbeskrivelserne.

12 Alle områder, der har modtaget støtte til en boligsocial helhedsplan i perioden 2006-2010, og som ikke er indsatsområde.

13 Dækker over hele Danmarks befolkning inklusive beboere i områder med en boligsocial helhedsplan. Data er hentet fra Danmarks Statistik.

14 Beskrivelserne er hentet fra CFBU's selvevaluerings-database

15 For en oversigt over udviklingen i sigtelser for indsatsgruppen, se bilag 3.

16 Udsatte boligområder forstås i undersøgelsen som områder, der har modtaget støtte af Landsbyggefonden til en boligsocial helhedsplan. De øvrige udsatte boligområder dækker over områder, der har modtaget støtte fra Landsbyggefonden, men som ikke har indsatser målrettet kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge som en del af den boligsociale helhedsplan i perioden 2006-2010.

17 For en mere detaljeret oversigt over udviklingen i sigtelser for de forskellige aldersgrupper og kriminalitetstyper, se bilag 3.

18 Et eksempel på et udsat boligområde, hvor politiet, kommunen og boligforeningen har samarbejdet om det kriminalpræventive arbejde, er Gellerup-Toveshøj i Aarhus. CFBU har tidligere undersøgt dette samarbejde. Se Christensen *et al.*, 2011

Litteratur

Litteraturliste

- Aner, Louise Glerup; Stine Z. Bisgaard; Jon Toft-Jensen & Louise Østergaard Andersen (2011): *De unge væk fra gaden - Effektive metoder i kriminalpræventivt arbejde i udsatte boligområder*. Center for Boligsocial Udvikling
- Burke, R. H. (2008): *Young People, Crime and Justice*. Cullompton: Willan Publishing
- Christensen, Gunvor; Maria Falk Mikkelsen, Katrine Buchholt Pedersen og Anna Amilon (2010): *Boligsociale indsatser og huslejestøtte - Kortlægning og programevaluering af Landsbyggefondens 2006-10-pulje*. SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd
- Christensen, Klavs Odgaard; Nikolaj Avlund & Majken Rhod Larsen (2011): *Beredskabet i Gellerup - En effektiv strategi mod kriminalitet i et udsat boligområde*. Center for Boligsocial Udvikling
- Clausen, Susanne (2009): *Kriminalitetsniveauet i kommuner og politikredse*. Justitsministeriets Forskningskontor
- Clausen, Susanne; Merete Djuurhuus & Britta Kyvsgaard (2009): *Udredning til brug for Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet*. Justitsministeriets Forskningskontor
- Frederiksen, Nana Øland & Majken Rhod Larsen (2011): *Fritidsjobindsatser - Inspiration til arbejdet med unge og fritidsjob*. Center for Boligsocial Udvikling
- Massey, Douglas S. (1996): The Age of Extremes: Concentrated Affluence and Poverty in the Twenty-First Century, *Demography*, vol. 33, 395-412
- National Crime Council (2002): *Tackling the Underlying Causes of Crime: A Partnership Approach*. National Crime Council, Dublin
- O'Mahony, Paul (2009): The Risk Factors Prevention Paradigm and the Causes of Youth Crime: A Deceptively Useful Analysis?, *Youth Justice*, vol. 9, 99-114
- Programbestyrelsen (2008): *Fra udsat boligområde til hel bydel*. Programbestyrelsen
- Sampson, Robert J; Jeffrey D. Morenoff & Stephen Raudenbush (2005): Social Anatomy of Racial and Ethnic Disparities in Violence, *American Journal of Public Health*, vol. 95, 224-232
- Smith, Carolyn A. & Susan B. Stern (1997): Delinquency and Antisocial Behaviour: A Review of Family Processes and Intervention Research, *British Journal of Criminology*, vol. 50, 382-420
- Soothill, Keith; Mogens Nygaard Christoffersen; M. Anzar Hussain & Brian Francis (2010): Exploring Paradigms of Crime Reduction: An Empirical Longitudinal Study, *British Journal of Criminology*, vol. 50, 222-238
- Tolan, Patrick H. & Nancy Guerra (1994): What Works in Reducing Adolescent Violence: An Empirical Review of the Field, *Center for the Study and Prevention of Violence Center Paper #2*. University of Colorado
- Weisburd, David (1997): *Reorienting Crime Prevention Research and Policy: From the Causes of Criminality to the Context of Crime*. U.S. National Institute of Justice
- Ærø, Thorkild & Gunvor Christensen (2003): *Forebyggelse af kriminalitet i boligområder*. Statens Byggeforskningsinstitut

Bilag

Bilag 1: Boligområder med kriminalpræventive indsatser 2007–2010

Liste over boligområder med indsatser med opstart 2007 og 2008 (indsatsområderne)

Område	Kommune	Startår
Holmbladsgadekvarteret	København	2007
Indre Nørrebro (Vi Skaber Job)	København	2007
Gellerupparken	Aarhus	2007
Møllevangen	Aarhus	2007
Rundhøj	Aarhus	2007
Toveshøj	Aarhus	2007
Eskebjerggård/Måløvvang	Ballerup	2008
Kvaglund (Bydelprojekt 3i1)	Esbjerg	2008
Stengårdsvej (Bydelsprojekt 3i1)	Esbjerg	2008
Østerbyen (Bydelsprojekt 3i1)	Esbjerg	2008
Påskeløkken	Odense	2008
Sønderparken	Ringsted	2008
Aalborg Øst	Aalborg	2008

Liste over boligområder med indsatser med opstart 2009 og 2010 (ikke medtaget i undersøgelsen)

Område	Kommune	Startår
Korsvang	Assens	2009
Hede- og Magleparken	Ballerup	2009
Nivåhøj (Nivå Nu)	Fredensborg	2009
Solbjerg Have og Finsenshavekvarteret	Frederiksberg	2009
Varbergparken	Haderslev	2009
Vapnagård	Helsingør	2009
Gullestrup	Herning	2009
Vangkvarteret	Holbæk	2009
Mimersgadekvarteret	København	2009
Jagtvejskvarteret, Haraldsgadekvarteret Lundtoftegade / Nørrebro Park kvarteret, Sjælør Boulevard kvarteret, Kgs. Enghave (Fritidsjobkonsulenterne)	København	2009
Sjælør Boulevard (Vi på Sjælør)	København	2009
Skt. Klemensparken	Odense	2009
Kildemarken I & III, Skovgården, Prinsessevænget, Højbogårdsvej, Kristoffervej (Opsøgende boligsocial medarbejder i Ringsted)	Ringsted	2009
Lønstrupgård, Hvidbjergvej og Grønnevang	Vanløse	2009
Løvvangen	Aalborg	2009
Søndermarken	Frederiksberg	2010
Akacieparken	København	2010
Heimdalsgade	København	2010
Melfarparken	Middelfart	2010
Trigeparken	Aarhus	2010
Viby Syd	Aarhus	2010

Bilag 2: Sigtelseskategorier

For opdelingen af sigtelser i forskellige typer kriminalitet har vi anvendt følgende variabel fra Times fra Danmarks Statistik: SIG_GER7. Dens beskrivende navn er "gerning el. lovovertrædelse til grund for sigtelsen(DS)".

Vi tager udgangspunkt i de første fire cifre i opgørelsen. I nedenstående tabel fremgår den opdeling af sigtelser i tre kriminalitetstyper, vi har lagt til grund for analysen.

Oversigt over sigtelseskategorier	
Kriminalitetstype	Gerningskode og -tekst
Mindre alvorlig kriminalitet	1220: Opløb/forstyrrelse af offentlig orden
	1304: Dokumentfalsk
	1308: Dokumentfalsk med check
	1328: Tyveri fra bil, båd m.v.
	1332: Butikstyverier m.v.
	1336: Andre tyverier
	1339: Tyveri/brugstyveri af indregistreret køretøj
	1342: Tyveri/brugstyveri af knallert
	1345: Tyveri/brugstyveri af cykel
	1348: Tyveri/brugstyveri af andet
	1351: Ulovlig omgang med hittegods
	1357: Bedrageri
	1360: Checkbedrageri
	1390: Hærværk
	1394: Uagtsomt hæleri
	3410: Våbenloven
	Alvorlig kriminalitet
1316: Indbrud i bank, forretning m.v.	
1320: Indbrud i villaer, lejligheder m.v.	
1324: Indbrud i fritidshuse, garager m.v.	
1354: Underslæb	
1366: Afpresning og åger	
1376: Hæleri	
1398: Berigelsesforbrydelse og formuekrænkelse	
1410: Forbrydelse mod offentlig myndighed m.v.	
1415: Forbrydelse i offentlig tjeneste	
1420: Falsk forklaring for retten	
1425: Falsk forklaring i øvrigt	
1430: Forbrydelse vedrørende penge og bevismateriale	
1445: Almenskadelige forbrydelser m.v.	
1450: Ulovligt erhverv m.v.	
1475: Tilhold	
1435: Salg af narkotika m.v.	
1440: Smugling m.v. af narkotika	
3210: Lov om euforiserende stoffer	

Oversigt over sigtelseskategorier

Kriminalitetstype	Gerningskode og -tekst
Personfarlig kriminalitet	1460: Uagtsomt manddrab m.v. ved færdselsuheld
	1312: Brandstiftelse
	1255: Alvorligere vold
	1289: Forbrydelse mod den personlige frihed
	1286: Forbrydelse mod liv og legeme
	1280: Forsætlig legemsbeskadigelse
	1270: Forsætlig legemskrænkelser i øvrigt
	1252: Simple vold
	1283: Uagtsomt manddrab/legemsbeskadigelse
	1180: Utugt m.v.
	1260: Vold mod sagesløs
	1210: Vold o.l. mod offentlig myndighed
	1240: Forsøg på manddrab
	1230: Manddrab
	1258: Særlig alvorlig vold
	1380: Røveri
	1120: Voldtægt
	1176: Blufærdighedskrænkelser i øvrigt
	1172: Blufærdighedskrænkelser ved beføling
	1174: Blufærdighedskrænkelser ved blotteri
	1130: Heteroseksuelle sædelighedsforbrydelser børn under 12 år
	1140: Heteroseksuelle sædelighedsforbrydelser i øvrigt
	1150: Homoseksuelle sædelighedsforbrydelser børn under 12 år
	1160: Homoseksuelle sædelighedsforbrydelser i øvrigt

Bilag 3: Omfanget af sigtelser

Omfanget af sigtelser hos de 15-25årige							
		Antal unge	Sigtelser: Mindre alvorlig kriminalitet	Sigtelser: Personfarlig kriminalitet	Sigtelser: Alvorlig kriminalitet	Sigtelser i alt	
Indsatsområder	Antal sigtelser	2006	4.961	586	448	210	1.244
		2007	4.763	558	450	209	1.217
		2008	4.897	452	544	256	1.252
		2009	5.027	437	439	195	1.071
		2010	5.061	418	388	189	995
	Sigtelser pr. 1000	2006	4.961	118	90	42	251
		2007	4.763	117	94	44	256
		2008	4.897	92	111	52	256
		2009	5.027	87	87	39	213
		2010	5.061	83	77	37	197
Øvrige udsatte områder	Antal sigtelser	2006	53.508	4.462	3.644	2.160	10.266
		2007	53.404	4.068	3.402	2.146	9.616
		2008	54.814	4.240	4.134	2.130	10.504
		2009	55.176	4.122	3.974	2.196	10.292
		2010	55.486	4.074	3.862	1.916	9.852
	Sigtelser pr. 1000	2006	53.508	83	68	40	192
		2007	53.404	76	64	40	180
		2008	54.814	77	75	39	192
		2009	55.176	75	72	40	187
		2010	55.486	73	70	35	178

Omfanget af sigtelser hos de 15-17årige							
		Antal unge	Sigtelser: Mindre alvorlig kriminalitet	Sigtelser: Personfarlig kriminalitet	Sigtelser: Alvorlig kriminalitet	Sigtelser i alt	
Indsatsområder	Antal sigtelser	2006	1.339	258	149	120	527
		2007	1.275	250	156	91	497
		2008	1.335	184	178	136	498
		2009	1.375	158	123	77	358
		2010	1.435	139	106	102	347
	Sigtelser pr. 1000	2006	1.339	193	111	90	394
		2007	1.275	196	122	71	390
		2008	1.335	138	133	102	373
		2009	1.375	115	89	56	260
		2010	1.435	97	74	71	242
Øvrige udsatte områder	Antal sigtelser	2006	17.162	1.672	1.266	1.058	3.996
		2007	16.874	1.718	926	1.050	3.694
		2008	17.220	1.916	1.132	988	4.036
		2009	17.230	1.652	1.270	1.066	3.988
		2010	17.208	1.492	976	892	3.360
	Sigtelser pr. 1000	2006	17.162	97	74	62	233
		2007	16.874	102	55	62	219
		2008	17.220	111	66	57	234
		2009	17.230	96	74	62	231
		2010	17.208	87	57	52	195

Omfanget af sigtelser hos de 18-25årige

		Antal unge	Sigtelser: Mindre alvorlig kriminalitet	Sigtelser: Personfarlig kriminalitet	Sigtelser: Alvorlig kriminalitet	Sigtelser i alt	
Indsatsområder	Antal sigtelser	2006	3.622	328	299	90	717
		2007	3.488	308	294	118	720
		2008	3.562	268	366	120	754
		2009	3.652	279	316	118	713
		2010	3.626	279	282	87	648
	Sigtelser pr. 1000	2006	3.622	91	83	25	198
		2007	3.488	88	84	34	206
		2008	3.562	75	103	34	212
		2009	3.652	76	87	32	195
		2010	3.626	77	78	24	179
Øvrige udsatte områder	Antal sigtelser	2006	36.346	2.790	2.378	1.102	6.270
		2007	36.530	2.350	2.476	1.096	5.922
		2008	37.594	2.324	3.002	1.142	6.468
		2009	37.946	2.470	2.704	1.130	6.304
		2010	38.278	2.582	2.886	1.024	6.492
	Sigtelser pr. 1000	2006	36.346	77	65	30	173
		2007	36.530	64	68	30	162
		2008	37.594	62	80	30	172
		2009	37.946	65	71	30	166
		2010	38.278	67	75	27	170